

pasning af de pågældende landes lovgivning, for at de kan leve op til Europarådets standarder, og det kræver som oftest en ikke ringe tilvænnning for at indarbejde en ny praksis i retssystemerne i landene. Det må erkendes, at gamle vaner er særdeles svære at komme til livs i lande, der i årtier har levet under kommunistisk åg.

Derfor har den parlamentariske forsamling da også oprettet en særlig komité for overvågning af medlemslandenes vilje og evne til at opfylde de betingelser, som medlemskab af Europarådet kræver. Det er her værd at bemærke, at overvågningen eller monitoreringen, som det hedder i den internationale terminologi, angår alle medlemslande, altså ikke blot de nye medlemslande. Tyrkiet er således for tiden under overvågning, en procedure, som ikke synes ganske nær sin afslutning.

Uden på nogen måde at forklejne det monitoringsarbejde, som udføres af ministrenes stedfortræderkomité, det vil i praksis sige af medlemslandenes ambassadører, er det almindeligt anerkendt, at det er den parlamentariske forsamling, der har ekspertisen og erfaringen, og det er ligeledes den, der har muligheden for at gå lige til biddet, når det drejer sig om at stille krav og påvirke de lande, der er under lup. Det gælder, når det drejer sig om at analysere, hvorvidt der eksisterer pressefrihed og ytringsfrihed, og om, hvorvidt især de elektroniske medier kontrolleres af den regerende politiske magt. Ligeledes gælder det, når det, man skal finde ud af, er, hvordan politiet behandler arresterede under forhør og under varetægtsfængslinger, og når det drejer sig om at vurdere mindretallets beskyttelse. En særlig udfordring giver vurderingen af de politiske partiers indbyrdes opførsel og deres generelle respekt for de principper, der er gældende i et flerpartisystem med demokrati under fremadskridende udvikling.

I alle de førnævnte tilfælde er det langt overvejende parlamentarisk overvågning, der er interessant, og som besidder muligheden for påvirkning, fordi den foregår direkte fra folkevalgte til folkevalgte medlemmer af parlamenter. Ministerkomiteens, altså ambassadørernes, overvågning foregår tematisk og under en konsensus og er dermed langt mere diskret og hensynsfuld over for de enkelte medlemslandes regeringer. Netop fordi der er en sådan arbejds-

deling, er det af den største betydning, at der er det fornødne samarbejde mellem ministerkomiteen, altså regeringernes samarbejdsorgan, og parlamentarisk forsamling, som i sagens natur er det rådgivende, det konsultative organ, men som i praksis besidder den udførende kraft i demokratiernes udvikling.

I en debat som denne kan der være god grund til at påpege de forhold, der gør Europarådet så unikt i forhold til andre internationale organisationer. Først og fremmest kan man uden tøven sige, at organisationen ikke lider af demokratisk underskud, tværtimod blomstrer det repræsentative demokrati og parlamentarismen i fuldt flor. Det er en rent europæisk samarbejdsorganisation, hvor man stræber efter at bevare og videreudvikle det, der er vor fælles arvelod, og som trods alle modsætninger – og de er sandt for dyden mange – alligevel binder os sammen i et fællesskab.

Dernæst er det et faktum, at det er Europarådet, der er i stand til at producere juridisk bindende konventioner og aftaler, som landene har at indordne sig under. Europarådet har ingen mulighed for magtudøvelse af hverken politisk eller økonomisk karakter. Europarådet må alene betjene sig af den respekt og anerkendelse, der ligger i at følge rådets angivelser og anbefalinger, når det gælder om at sikre demokratisk stabilitet, udvikling af moderne retsstatsprincipper, udvisning af tilbørlig respekt for almenne menneskerettigheder og mindretalsbeskyttelse. Nogle vil måske anse dette for en svaghed, men faktisk er det en styrke, for her i dette europæiske råd mødes politikerne på lige fod. De kan frit diskutere uden at være under politisk pres af økonomisk eller militær karakter. Netop denne dimension giver den sidegevinst, at den parlamentariske forsamling bliver en enestående træningsplads for politikere i håndtering af internationalt samkvem og samarbejde. Nogle har benævnt den parlamentariske forsamling som det bedste og fornemste universitet i international økonomisk, politisk og juridisk videnskab.

Jeg skal til slut på vegne af otte af de partier – Socialdemokratiet, Venstre, Det Konservative Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Centrum-Demokraterne, Det Radikale Venstre, Enhedslisten og Kristeligt Folkeparti – der er repræsenteret i delegationen, fremsætte følgende forslag til vedtagelse: